

חלקי - פרשת ויקרא		
יום	וילנא	מתוק מדבש
ראשון	ו ע"ב	נו-סג
שני	ז ע"א	סג-סט
שלישי	ז ע"ב	סט-עה
רביעי	ח ע"א	עה-פא
חמישי	ח ע"ב	פא-פז
שישי	ט ע"א	פז-צג
שבת	ט ע"ב	צג-צט

על
הפרשה
ועניני
דיומא

זהר הקדוש מתוק מדבש עם פרוש

י"ל בעדהשי"ת ע"י מרכז "מתוק מדבש" ת.ד. 5315 ירושלים

עלון מס' 229 | פסח תשפ"ג

ביעור היצר הרע נמסר לישראל

פקודא דא לבער חמץ, דהא פקודא דא אתמסר להו לישראל, וישא העם את בצקו טרם יחמץ, וכתוב שאור לא ימצא בבתיכם, והא אוקמוה חבריאי, ורזא אוקימנא בין חמץ ומצה בכמה דוכתי, דא יצר רע ודא יצר טוב.

ללא הזיכוך במצרים לא היו ישראל עם המיוחד של הקב"ה

כד בעא קדשא בריה הוא למעבד ליה (ד"א, לון) עמא חדא עמא שלים, ולקרבא לון לגביה, אי לא נחתו בקדמיתא למצרים ולא יצטרפון תמן, לא הוו עמא יחידא דיליה, פגוונא דא אי לא אתיהיבת ארעא קדישא לכנען בקדמיתא וישלוט בה, לא הות ארעא חולקיה ועדביה דקדשא בריה הוא, וכלא רזא חדא.

מתוק מדבש

ביעור היצר הרע נמסר לישראל

פקודא דא לבער חמץ מצוה זו היא לבער את החמץ לפני פסח, דהא פקודא דא אתמסר להו לישראל כי מצוה זו נמסרה לישראל, דכתיב וישא העם את בצקו טרם יחמץ פי' ששמרו על הבצק שלא יחמץ, ואחר כך נצטוו ישראל במצוה זו לדורות וכתוב כמו שכתוב שאור לא ימצא בבתיכם ושאר הפסוקים שמבואר בהם איסור אכילת חמץ בפסח, והא אוקמוה חבריאי וכבר פירושוהו החברים כפי פשוטו. ורזא אוקימנא בין חמץ ומצה בכמה דוכתי ואנו פירשנו בכמה מקומות את סוד ההבדל שיש בין חמץ למצה, כי דא יצר רע ודא יצר טוב החמץ הוא סוד היצר הרע והמצה היא סוד היצר טוב, הרי הטעם שנמסר איסור אכילת חמץ לישראל שיקימוהו מעצמם לפי שחמץ ומצה רומזים על ב' יצרים, ודבר זה תלוי באדם עצמו שיתרחק מהיצר הרע ויתקרב אל היצר טוב, ולכן מצוה זו נגלתה להם לישראל, לפי שסגולת הדבר להעשות מעצמו. (בא דף מ ע"ב ברע"מ ובביאורינו כרך ה עמ' תלט)

ללא הזיכוך במצרים לא היו ישראל

עם המיוחד של הקב"ה

כד בעא קדשא בריה הוא למעבד לון עמא חדא עמא שלים ולקרבא לון לגביה כשרצה הקב"ה לעשות אותם [לישראל] עם אחד עם שלם ולקרבה אליו, אי לא נחתו בקדמיתא למצרים ולא יצטרפון תמן אם לא היו יורדים תחלה למצרים ולא נצרפו שם בכור הברזל, לא הוו עמא יחידא דיליה לא היו עם המיוחד שלו. פגוונא דא אי לא אתיהיבת ארעא קדישא לכנען בקדמיתא וישלוט בה כעין זה אם לא ניתנה ארץ הקדושה תחלה לכנען לשלוט בה, לא הות ארעא חולקיה ועדביה דקדשא בריה הוא לא היתה הארץ חלקו וגורלו של הקב"ה. וכלא רזא חדא והכל הוא סוד אחד, כמבואר לעיל (דף עג ע"ג), כי כן יסד המלך מלכו של עולם שתקדים ממשלת הקליפה והחשך בעולם ואח"כ תבא ממשלת האור והקדושה. (לך דף פג ע"א ובביאורינו כרך ב עמ' רעא)

ענין שבעת ימים שבחג המצות והסוכות

דָּבָר אַחֵר, בְּגִין דְּכֻלְהוּ דְרָגִין וְכֻלְהוּ זַפְאִין פִּד נַפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲתַגְלִי תַמְן בְּכַתְרוּי, וְזַמִּין לְמַעַבְד פֶּן בְּיוֹמָא דִּיִּיתֵי מְשִׁיחָא, בְּגִין כֶּף פְּלֵהוּ פְתָרִין רְמִיזִין הֶכָא וְהֶכָא, וְנִטְלִין עַל חַד תְּרִין שְׁפַע בְּרַכָּאן הֶכָא מֵהֶתֶם, וְהֶתֶם עַל חַד שְׁבַעָה מְשָׂאָר מוּסְפִין.

הָדָא הוּא דְכְתִיב (מִכָּה ז טו) פִּימֵי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאָנוּ נִפְלְאוֹת, פִּיּוֹם צִאתְךָ הָוָה לִיָּה לְמִימְרָ, מֵאֵי פִימֵי, דְכֻלְהוּ יוֹמִין עֲלָאִין אֲזַדְמָנוּ הֶתֶם וְאֲזַדְמָנוּ הֶכָא. בְּגִין כֶּף נִפְלְאוֹת, נִ' פְּלֵאוֹת, חֲמִשִּׁין פְּלֵאוֹת, דְהָא חֲמִשִּׁין תְּרַעִין דְבִינָה פְתַח קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאַפְקָא לֹון מִתַּמְן, וּבְגִינֵי כֶּף בְּאוֹרִיתָא אֲדַפְרֵי יְצִיאַת מִצְרַיִם חֲמִשִּׁין זְמַנִּין, לְקַבֵּל חֲמִשִּׁין תְּרַעִין, פְּדִין יַעֲבִיד לְיוֹמֵי מְשִׁיחָא.

וּמֵאֵי אֲרָאָנוּ, אֲלֵא אֲרָאָנוּ לְהֵהוּא סְבָא דְחֻזָּא בְּקַדְמִיתָא, דְכְתִיב (שְׁמוֹת יד לא) וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה, פְּדִין זְמַין לְמַחְזֵי פּוֹרְעָנוּתָא דְאָדוּם.

מתוק מדבש

ענין שבעת ימים שבחג המצות והסוכות

דָּבָר אַחֵר פִּירוּשׁ אַחֵר, עַל מַה שְׁחַג הַמִּצּוֹת וְחַג הַסּוּכוֹת הֵם שְׁבַע יָמִים, בְּגִין דְּכֻלְהוּ דְרָגִין וְכֻלְהוּ זַפְאִין פִּד נַפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲתַגְלִי תַמְן בְּכַתְרוּי לְפִי שְׁלַכְל הַמְדַרְגוֹת וְלַכֵּל הַצְדִיקִים נִתְגַּלָּה הַקַּב"ה בְּכַתְרֵי שֶׁהֵם סְפִירוֹתָיו כְּשִׁיצֵאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, לְפִי שִׁיצֵאוּ יִשְׂרָאֵל לְצַבֹּאוֹתָם, הִיוּ דוֹגְמַת צַבָּא מְרוּם בְּמִסְפָּרָם כְּמִשְׁפַּט בְּסוּד הַדְּגָלִים, לְכֵן נִגְלָה אֵלֵיהֶם הַקַּב"ה בְּמִרְכַּבָּה הָעֲלִיוֹנָה, וְהִיא זֶה בְּתַחֲלִיל הַצְּלַחַתָּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּעַת שִׁיצֵאוֹ מִמִּצְרַיִם בְּחַג הַמִּצּוֹת, הַמִּיּוּחַס לְחַסֵּד דְאַבְרָהָם, בְּעִבּוֹר שְׁכָן עַתִּיד לְהִיּוֹת בְּאַחֲרִית הַיָּמִים הַמֵּתִיחַס לְחַג הָאֲסִיף כְּשִׁיצֵאוֹ הַקַּב"ה אֶת נְדָחֵי יִשְׂרָאֵל, וְזֶה שֶׁאֵמַר וְזַמִּין לְמַעַבְד פֶּן בְּיוֹמָא דִּיִּיתֵי מְשִׁיחָא וְעַתִּיד הַקַּב"ה לַעֲשׂוֹת כֵּן גַּם בְּיוֹם שִׁבָּא הַמְּשִׁיחָא, בְּגִין כֶּף פְּלֵהוּ פְתָרִין רְמִיזִין הֶכָא וְהֶכָא לְפִיכֵךְ כָּל הַכְּתָרִים שֶׁהֵם שְׁבַע הַסְּפִירוֹת רְמוּזִים בְּפִסְחָא וּבְסוּכוֹתָא, וּבְשִׁבְלֵי הַתְּגִלוֹת שֶׁל כָּל שְׁבַע הַסְּפִירוֹת יֵשׁ שְׁבַע יָמִים בְּחַג הַמִּצּוֹת שֶׁהוּא זְמַן הַתְּחִלַּת הַגְּאוּלָּה, וּשְׁבַע יָמִים בְּחַג הַסּוּכוֹת שֶׁהוּא זְמַן הָאֲסִיפָה וְקִיבוּץ גְּלוּת, וְנִטְלִין עַל חַד תְּרִין שְׁפַע בְּרַכָּאן הֶכָא מֵהֶתֶם וְלַכֵּן בְּפִסְחָא לֹוקְחִים יִשְׂרָאֵל שְׁפַע בְּרוּכּוֹת כְּפֹלוֹת מִן שְׁבַע הַסְּפִירוֹת, וְהֶתֶם עַל חַד שְׁבַעָה מְשָׂאָר מוּסְפִין וּבְסוּכוֹת לֹוקְחִים שְׁבַע בְּרוּכּוֹת כְּפֹלוֹת מִשְׂאֵר הַמוּסְפִים שֶׁמִּקְרִיבִים בְּחַג הַסּוּכוֹת.

הָדָא הוּא דְכְתִיב וְזֶה שְׁכָתוּב פִּימֵי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם

אֲרָאָנוּ נִפְלְאוֹת, וְשׁוֹאֵל פִּיּוֹם צִאתְךָ הָוָה לִיָּה לְמִימְרָ הִיָּה לוֹ לֹמַר "כִּיּוֹם" צִאתְךָ בְּלִשׁוֹן יְחִיד, מֵאֵי פִימֵי לְמַה כְּתוּב "כִּימֵי" בְּלִשׁוֹן רַבִּים, וּמְשִׁיב מִשׁוּם דְכֻלְהוּ יוֹמִין עֲלָאִין אֲזַדְמָנוּ הֶתֶם וְאֲזַדְמָנוּ הֶכָא שְׁכָל הַיָּמִים שֶׁהֵם סְפִירוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת נִזְדַּמְנוּ בִּיצִיאַת מִצְרַיִם וּיִזְדַּמְנוּ בְּבִיאַת הַמְּשִׁיחָא, בְּגִין כֶּף נִפְלְאוֹת לְכֵן כְּתוּב נִפְלְאוֹת, שֶׁהוּא נוֹטְרִיקוֹן נִ' פְּלֵאוֹת דֵּהֵינּוּ חֲמִשִּׁין פְּלֵאוֹת, דְהָא חֲמִשִּׁין תְּרַעִין דְבִינָה פְתַח קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאַפְקָא לֹון מִתַּמְן שֶׁהִי חֲמִשִּׁים שְׁעָרִים שֶׁל בֵּינָה פְתַח הַקַּב"ה לְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מִשָּׁם, וּבְגִינֵי כֶּף בְּאוֹרִיתָא אֲדַפְרֵי יְצִיאַת מִצְרַיִם חֲמִשִּׁין זְמַנִּין וְלַכֵּן נִזְכָּר בְּתוֹרָה חֲמִשִּׁים פַּעֲמִים שְׁבַחֵי יְצִיאַת מִצְרַיִם, לְקַבֵּל חֲמִשִּׁין תְּרַעִין כִּנְגַד הַחֲמִשִּׁים שְׁעָרִים, פְּדִין יַעֲבִיד לְיוֹמֵי מְשִׁיחָא וְכֵן יַעֲשֶׂה הַקַּב"ה לְיָמֵי הַמְּשִׁיחָא.

וְזֶה שְׁכָתוּב אֲרָאָנוּ נִפְלְאוֹת, שׁוֹאֵל וּמֵאֵי אֲרָאָנוּ לְמַה כְּתוּב "אֲרָאָנוּ" בְּלִשׁוֹן נִסְתָּר, וְלֹא "אֲרָאָךְ" לְשׁוֹן נוֹכַח כְּמוֹ שֶׁהַתְּחִיל הַפְּסוּקָא כִּימֵי "צִאתְךָ" שֶׁהוּא לְשׁוֹן נוֹכַח, וּמְשִׁיב אֲלֵא אֲרָאָנוּ לְהֵהוּא סְבָא דְחֻזָּא בְּקַדְמִיתָא אֲלֵא אֵמַר הַקַּב"ה אֲרָאָנוּ אֶת הַגְּאוּלָּה לְאוֹתוֹ הַסְּבָא שֶׁהוּא יִשְׂרָאֵל אֲבִינוּ כְּמוֹ שֶׁרָאָה בְּתַחֲלִיל בִּיצִיאַת מִצְרַיִם, דְכְתִיב כְּמוֹ שְׁכָתוּב וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה וְהִינֵנוּ יִשְׂרָאֵל סְבָא (כְּמִנְאוֹרָא מִזְכָּר פ' נְשַׁלַּח דף מו ע"ב), פְּדִין זְמַין לְמַחְזֵי פּוֹרְעָנוּתָא דְאָדוּם כֵּךְ הוּא עַתִּיד לְרֹאוֹת אֶת פּוֹרְעָנוּתָא שֶׁל אָדוּם.

(הַשְּׁמַטוֹת הַזֶּה ח"א סִימָן כה דף רסא ע"ב וּבְבִיאֹרֵינוּ ע"מ קס-קסא)

ע"י יציאת מצרים נכנסו ישראל בעיקרי האמונה

כִּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם לֹא הָיוּ יָדְעֵי בְרֵזָא דְמַהִימְנוּתָא דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא כְּלוּם, בְּגִין דְכִלְהוּ הָיוּ פְּלַחֵי פּוֹלְחָנָא נּוֹכְרָאָה בְּגִלּוּתָא, וְאַנְשׁוּ כָּל עֲקָרָא דְמַהִימְנוּתָא דִּהְוָה בְּהוּ בְּקִדְמִיתָא, דִּירִיתוּ כָּל אֵינּוֹן תְּרִיסַר שְׁבֻטֵין מְאַבּוּהוֹן יַעֲקֹב.

וְכִד אֲתָא מֹשֶׁה אֹלִיף לֹון דְאִית אֱלוֹ"ה עֲלָאָה בְּעֲלָמָא, כְּמָה דְאֹקְמוּהָ, לְכַתֵּר חָמוּ כָּל אֵינּוֹן נְסִין וְגִבּוֹרֵן דְעַל יַמָּא, וְכָל נְסִין וְגִבּוֹרֵן דְעַבְד לְהוּ בְּמִצְרַיִם, לְכַתֵּר חָמוּ כְּמָה גְבוּרֵן בְּמִנָּא וּבְמִיָּא, וְאַתִּיְהִיבֵת לֹון אֹרִייתָא, וְאוֹלִיפּוּ אֲרַחֵי דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא.

סגולת המצה לקבלת עול מלכות שמים

כִּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, לֹא הָיוּ יָדְעֵי עֲקָרָא וְרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא, אָמַר קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, יִטְעֲמוּן יִשְׂרָאֵל אֲסוּתָא, וְעַד דְיִיכְלוּן אֲסוּתָא דָּא לֹא יִתְחַזִּי לְהוֹן מִיכְלָא אַחְרָא, כִּיּוֹן דְאָכְלוּ מִצָּה דְאִיְהִי אֲסוּתָא, לְמִיעַל וּלְמַנְדַּע בְּרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא.

מתוק מדבש

ובמרה ידעו סוד הברית והיות האדם חתום באות ברית ששם לו חק ומשפט, ולזה היה הולך ומתחזק אצלם ענין האמונה והתורה בראיית עין, וזה שאמר וְאַתִּיְהִיבֵת לֹון אֹרִייתָא וּנִיתֵן לְהֵם הַתּוֹרָה בְּהַר סִינַי, וְאוֹלִיפּוּ אֲרַחֵי דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וּלְמַדּוּ דְרַכֵי הַקְּב"ה.

(תרומה דף קסא ע"א ובביאורינו כרך ז עמ' תיט-תכ)

סגולת המצה לקבלת עול מלכות שמים

כִּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם כְּשִׂיבְּעוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם לֹא הָיוּ יָדְעֵי עֲקָרָא וְרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא לֹא הָיוּ יָדְעֵים עִיקַר וְסוּד הָאֲמוּנָה, אָמַר קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יִטְעֲמוּן יִשְׂרָאֵל אֲסוּתָא אֲמַר הַקְּב"ה יִטְעֲמוּ יִשְׂרָאֵל אֵת הַמִּצָּה שֶׁהִיא רְפוּאָה מְדַעוֹת כּוֹזָבוֹת וְעַבּוּדָה זְרוּת שְׁעַבְדוּ בְּמִצְרַיִם, וְסִגּוּלָתָהּ לְקַבֵּל עֲלֵיוּ אֲמוּנָה שְׁלִימָה וְעוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם וְעוֹל הַמִּצּוֹת, וְעַד דְיִיכְלוּן אֲסוּתָא דָּא לֹא יִתְחַזִּי לְהוֹן מִיכְלָא אַחְרָא וְעַד שִׂיבְּעוּ רְפוּאָה זוֹ שֶׁל הַמִּצָּה לֹא יִרְאֶה לְהֵם מְאֹכֵל אַחַר דִּהִינּוּ חֲמֵץ. לְכֵן נִאֲסַר הַחֲמֵץ בְּפִסְחָא כִּיּוֹן שֶׁאֲכָלוּ אֵת הַמִּצָּה שֶׁהִיא רְפוּאָה לְהַתְּרַפּוּת מְכָל תַּחֲלוּאֵי דַעוֹת מְשׁוּבָשׁוֹת שֶׁל מִצְרַיִם, וְעוֹד שֶׁהוּא מְסוּגָל לְמִיעַל וּלְמַנְדַּע בְּרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא לִיכְנֹס וּלְדַעַת עַל יְדֵי הַמִּצָּה בְּסוּד הָאֲמוּנָה שֶׁהִיא קַבְּלַת עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם.

(תצוה דף קפג ע"ב ובביאורינו כרך ח עמ' נב)

ע"י יציאת מצרים נכנסו ישראל בעיקרי האמונה

כִּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם לֹא הָיוּ יָדְעֵי בְרֵזָא דְמַהִימְנוּתָא דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא כְּלוּם כְּשִׂיבְּעוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם לֹא הָיוּ יָדְעֵים בְּסוּד אֲמוּנָתוֹ שֶׁל הַקְּב"ה כְּלוּם, בְּגִין דְכִלְהוּ הָיוּ פְּלַחֵי פּוֹלְחָנָא נּוֹכְרָאָה בְּגִלּוּתָא לְפִי שְׁכוּלֵם עַבְדוּ עַבּוּדָה זָרָה בְּגִלּוּת מִצְרַיִם, וְאַנְשׁוּ כָּל עֲקָרָא דְמַהִימְנוּתָא דִּהְוָה בְּהוּ בְּקִדְמִיתָא וּשְׁכַחוּ כָּל עִיקַר וְשׁוּרֵשׁ הָאֲמוּנָה שֶׁהִיא מוֹשְׁרֵשׁ בְּהֵם בְּתַחֲלִילָה, דִּירִיתוּ כָּל אֵינּוֹן תְּרִיסַר שְׁבֻטֵין מְאַבּוּהוֹן יַעֲקֹב שִׁירְשׁוּ כָּל אוֹתָם הֵי"ב שְׁבֻטִים מִיעַקֵב אֲבִיהֶם, וְהֵם הָיוּ בְּקִיָּאִים בְּשִׁרְשֵׁי הָאֲמוּנָה עַל מַתְכוּנְתָּהּ.

וְכִד אֲתָא מֹשֶׁה אֹלִיף לֹון דְאִית אֱלוֹ"ה עֲלָאָה בְּעֲלָמָא כְּמָה דְאֹקְמוּהָ וּכְשַׁבָּא מֹשֶׁה לִימַד אוֹתָם וְהוֹדִיעֵם שִׁישׁ אֱלוֹ"ה עֲלִיוֹן בְּעוֹלָם כְּמוֹ שֶׁהֶעֱמִידוּ חַז"ל, וְאַח"כּ נִכְנְסוּ בְּעִיקְרֵי הָאֲמוּנָה מִעַט מִעַט עַל יְדֵי שֶׁהָיוּ רוֹאִים הַנְּסִיִּים, שְׁבָזָה הָיוּ מְכִירִים כַּח הַהִשְׁגָּחָה וְעִנִּין אֶהְבֵת הַקְּב"ה אֲלֵיהֶם, וּמַעֲלַת הַנְּבוּאָה כְּמ"ש וַיֹּאמְרוּ בְּה' וּבְמֹשֶׁה עַבְדוֹ, וְזֶה שֶׁאֲמַר לְכַתֵּר חָמוּ כָּל אֵינּוֹן נְסִין וְגִבּוֹרֵן דְעַל יַמָּא אַח"כּ רָאוּ כָּל אוֹתָם הַנְּסִיִּים וְגִבּוּרֵת שַׁעֲשָׂה הַקְּב"ה עַל הַיָּם, וְכָל נְסִין וְגִבּוֹרֵן דְעַבְד לְהוּ בְּמִצְרַיִם וְכָל הַנְּסִיִּים וְגִבּוּרֵת שַׁעֲשָׂה לְהֵם בְּמִצְרַיִם. לְכַתֵּר חָמוּ כְּמָה גְבוּרֵן בְּמִנָּא וּבְמִיָּא אַח"כּ רָאוּ כְּמָה גִבּוּרֵת בְּמֵן וּבְמִיָּם, וְעִי"ז יָדְעוּ עִנִּין בְּרִיאַת הָעוֹלָם וּמְנוּחַת הַשֶּׁבֶת בְּמֵן,

אמירת ההלל בפסח היתה חביבה לפני השי"ת משירת המלאכים

עַל דָּא לֹא בָּעָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא מְלֻאךְ וְלֹא שְׂרָף, אֶלָּא אִיהוּ, וְעוּד דְּהָא אִיהוּ יָדַע לְאַבְחָנָא וְלִמְנַדַּע כְּלָא, וְלִמְשָׁרֵי אֶסִירִין, וְלֹאוּ אֵינּוּן בְּרִשׁוּתָא דְשְׁלִיחָא אַחְרָא, אֶלָּא בִידֵיהּ. תָּא חֲזִי, בְּהָהוּא לִילֵיא דְבָּעָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְקַטְלָא כָּל אֵינּוּן בְּכוּרֵי כְּמָה דְאַתְמַר, בְּשַׁעְתָּא דְרַמְשׁ לִילֵיא, אָתוּ מְזַמְרִין לְזַמְרָא קַמֵּיהּ, אָמַר לוֹן, לָאו עֵידָן הוּא, דְּהָא שִׁירְתָּא אַחְרָא מְזַמְרִין בְּנֵי בְּאַרְעָא.

בְּשַׁעְתָּא דְאַתְפְּלִיג לִילֵיא, אַתְעַר רוּחַ צְפוֹן, וְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא פְּדִין עֶבֶד נּוֹקְמִין, וְיִשְׂרָאֵל עֶבְדֵּינָא שִׁירְתָּא בְּקוּל רָם (ס"א וְיִשְׂרָאֵל מְזַמְרִין וְאַמְרִין הַלֵּילָא בְּקוּל רָם), וְכִדִּין עֶבֶד לוֹן בְּנֵי חוּרִין מְכֻלָּא, וּמְלֻאכֵין עֲלָאי וְכָל מְשָׁרֵין כְּלָהוּ הוּוּ צִייתִין לְהוֹן לְקַלְיָהוּן דְיִשְׂרָאֵל.

לשביעי של פסח

נִם בַּתּוֹךְ נִם בְּקִרְיעַת יָם סוּף

תָּא חֲזִי בְּסִטְרָא דְגַבְוֵרָה מְתַעְרֵי מֵיָא בְּעֻלְמָא, וְנַפְקֵי מֵיָא, וְהַשְׁתָּא בְּעֵי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא

מתוק מדבש

כי שירה אחרת מזמרים בני בארץ, דהיינו אמירת הלל קודם אכילת הפסח.

בְּשַׁעְתָּא דְאַתְפְּלִיג לִילֵיא, אַתְעַר רוּחַ צְפוֹן בִּשְׁעָה שְׁנַחֲלַק הַלֵּילָה נִתְעוּרַר רוּחַ צְפוֹן שְׁהוּא סוּד הַגְּבוּרוֹת, וְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא פְּדִין עֶבֶד נּוֹקְמִין וְאוּ עֵשֶׂה הַקְּב"ה נִקְמוֹת בְּמִצְרַיִם שְׁהָרַג אֶת בְּכוֹרֵיהֶם, וְיִשְׂרָאֵל מְזַמְרִין וְאַמְרִין הַלֵּילָא בְּקוּל רָם וְיִשְׂרָאֵל הֵיוּ מְזַמְרִים וְאוֹמְרִים הַלֵּל בְּקוּל רָם אַחַר אֲכִילַת הַפֶּסַח, וְכִדִּין עֶבֶד לוֹן בְּנֵי חוּרִין מְכֻלָּא וְאוּ עֵשֶׂה אוֹתָם הַקְּב"ה בְּנֵי חוּרִין מְכֻלָּא הַשְּׁעִבּוּדִים, וּמְלֻאכֵין עֲלָאי וְכָל מְשָׁרֵין כְּלָהוּ הוּוּ צִייתִין לְהוֹן לְקַלְיָהוּן דְיִשְׂרָאֵל וּמְלֻאכֵי מַעְלָה וְכָל מַחֲנוֹת הַעֲלִיּוֹנִים, כּוֹלָם הֵיוּ מְקַשִּׁיבִים לְקוּל הַלוּלָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

(בהעלותך דף קמט ע"א ובכיוורינו כרך יב עמ' תלח-תלט)

נִם בַּתּוֹךְ נִם בְּקִרְיעַת יָם סוּף

תָּא חֲזִי, בְּסִטְרָא דְגַבְוֵרָה מְתַעְרֵי מֵיָא בְּעֻלְמָא בֵּא וְרֵאָה כִּי בַצַּד הַגְּבוּרָה מִתְעוּרְרִים הַמִּים בְּעוֹלָם בְּסוּד גְּבוּרוֹת גְּשָׁמִים, וְנַפְקֵי מֵיָא לְמִשְׁתָּא (ס"ג רמ"ק) וְיוֹצֵאִים הַמִּים לַשְּׁתוֹת, וְהַשְׁתָּא בְּעֵי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְנִגְבָּא מֵיָא וְעַתָּה רַצָּה הַקְּב"ה לְנִגְבָּא אֶת מִימֵי הַיָּם כְּדֵי שִׁיעֲבֵרוּ יִשְׂרָאֵל בַּתּוֹךְ הַיָּם בִּיבֻשָׁה, אִם כֵּן אֲמַאי לְמָה אִמַר הַקְּב"ה

אמירת ההלל בפסח היתה חביבה לפני השי"ת משירת המלאכים

עַל דָּא עַל כֵּן כְּדֵי לְהַרְאוֹת חֵיבּוֹתוֹ לְיִשְׂרָאֵל, שְׁהֵם אַחוּזִים בְּשִׁמוֹ וְלֹא בְּשׁוֹם מְלֻאךְ, לְכֵן לֹא בָּעָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא מְלֻאךְ וְלֹא שְׂרָף אֶלָּא אִיהוּ לֹא רַצָּה הַקְּב"ה לֹא מְלֻאךְ וְלֹא שְׂרָף שִׁיּוּצִיאוֹ אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, אֲלֵא הוּא בְּעַצְמוֹ הוּצִיאֵם מִשָּׁם, וְעוּד דְּהָא אִיהוּ יָדַע לְאַבְחָנָא וְעוּד כִּי הוּא יָדַע לְהַבְחִין בֵּין טַפְתָּ בְּכוֹר לְשִׁאֵינָה בְּכוֹר, וְלִמְנַדַּע כְּלָא וְלִדְעַת הַכֵּל מִי הוּא רֹאשׁ הַבֵּית שְׁגָם הוּא מֵת בֵּין הַבְּכוֹרִים, וְלִמְשָׁרֵי אֶסִירִין וְלְהַתִּיר וְלַפְתּוּחַ אֶת קִשְׁרֵי הַגְּלוּת, וְלֹאוּ אֵינּוּן בְּרִשׁוּתָא דְשְׁלִיחָא אַחְרָא, אֶלָּא בִידֵיהּ וְכָל זֶה אֵינּוּ בְּרִשׁוּת שְׁלִיחַ אַחַר אֲלֵא בִידוֹ שֶׁל הַקְּב"ה, לְכֵן הוּא בְּעַצְמוֹ הֵלַךְ לְמִצְרַיִם לְהוּצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מִשָּׁם.

תָּא חֲזִי, בְּהָהוּא לִילֵיא דְבָּעָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְקַטְלָא כָּל אֵינּוּן בְּכוּרֵי כְּמָה דְאַתְמַר בֵּא וְרֵאָה חֵיבְתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּי בִלְיָה הֵהוּא שְׂרַצָּה הַקְּב"ה לְהַרוּג אֶת כָּל הַבְּכוֹרִים בְּמִצְרַיִם כְּמוֹ שְׁלִמְדוֹנוּ, בְּשַׁעְתָּא דְרַמְשׁ לִילֵיא אָתוּ מְזַמְרִין לְזַמְרָא קַמֵּיהּ בִּשְׁעָה שְׁנַחֲשָׁךְ הַלֵּילָה בֵּאוּ הַמְּלֻאכִים הַמְּזַמְרִים לְזַמֵּר לְפָנָיו כְּדוּרְכָם בְּכָל לַיְלָה, אָמַר לוֹן, לָאו עֵידָן הוּא אִמַר לְהֵם הַקְּב"ה אֵין עַתָּה עַת לְזַמֵּר, דְּהָא שִׁירְתָּא אַחְרָא מְזַמְרִין בְּנֵי בְּאַרְעָא

לְנִגְבָּא מִיָּא, אַמְאֵי וְנִטָּה אֶת יִדְךָ דְאִיהוּ שְׁמַא לָא, אֶלָּא הָרַם אֶת מְטָךְ לְנִגְבָּא מִיָּא, וְנִטָּה אֶת יִדְךָ לְאֶתְבָּא מִיָּא, לְאֶתְעָרָא סְטָרָא דְגַבְוֵרָה, וְלְאֶתְבָּא מִיָּא עַל מְצָרִים, וּבְגִין כְּפֵי תְרִין מְלִין הֵכָא, דְכְתִיב הָרַם אֶת מְטָךְ, וְנִטָּה אֶת יִדְךָ עַל הַיָּם.

וּבְקַעְהוּ, וְהָא תְהוּמֵי הוּוּ, אֶלָּא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא עֲבַד נִיסָא גּוּ נִיסָא, כְּמָה דְאֵתְ אָמַר קְפָאוּ תְהוּמוֹת בְּלָב יָם, וְהוּוּ אֶזְלִין בִּיבְשָׁתָא בְּגוּ יָמָא, הָדָא הוּא דְכְתִיב וַיָּבֵאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בִּיבְשָׁה.

מתוק מדבש

אחר כך (נפ' כו) ויאמר וגו' נטה את ירך וגו' וישבו המים, אלא שבתחילה נצטוו בדרך כלל על כל הפעולות שבענין הים לעשות לעתיד, ואחר כך נצטוו בעתו על נטיית היד.

ומקשה מש"כ ובקעהו איך אפשר לבקעו, וְהָא תְהוּמֵי הוּוּ הרי התהומות היו שם שהם עמוקים שאין להם סוף וקצה, ומתוך אֶלָּא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא עֲבַד נִיסָא גּוּ נִיסָא אלא הקב"ה עשה נס בתוך נס כְּמָה דְאֵתְ אָמַר קְפָאוּ תְהוּמוֹת בְּלָב יָם פי' שמים התחתונים נקפאו עד שנעשה שם מקום יבשה, ומים העליונים נבקעו, וְהוּוּ אֶזְלִין בִּיבְשָׁתָא בְּגוּ יָמָא והיו הולכים ביבשה בתוך הים הָדָא הוּא דְכְתִיב וַיָּבֵאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בִּיבְשָׁה.

(בשלח דף מח סו"א) ובביאורינו כרך ה עמ' תקכו-תקכח)

למשה וְנִטָּה אֶת יִדְךָ, דְאִיהוּ שְׁמַא לָא שהיא ידו השמאלית. אֶלָּא כך אמר לו הקב"ה הָרַם אֶת מְטָךְ לְנִגְבָּא מִיָּא תחילה הרם את מטך שבו שם הוי"ה כנ"ל מעל הים כדי לנגב וליבש את מימי הים שיעברו בני ישראל ביבשה, וְנִטָּה אֶת יִדְךָ השמאלית לְאֶתְבָּא מִיָּא כדי להחזיר את המים על המצרים, ומפרש כי נטיית יד השמאלית היא לְאֶתְעָרָא סְטָרָא דְגַבְוֵרָה לעורר את צד הגבורה, וְלְאֶתְבָּא מִיָּא עַל מְצָרִים ולהחזיר את המים על המצרים שיטבעו בים, כמ"ש וישבו המים ויכסו את הרכב ואת הפרשים. וּבְגִין כְּפֵי תְרִין מְלִין הֵכָא ולכן כתוב כאן שני דברים דְכְתִיב הָרַם אֶת מְטָךְ כדי ליבש את המים, וְנִטָּה אֶת יִדְךָ עַל הַיָּם ויחזרו המים כדי שיטבעו המצרים, ולפי זה הציווי של ונטה את ירך נאמר לו על לאחר זמן לאחר שיעברו ישראל את הים, כמ"ש

שבת דא שירא

הגיד אליהו הנביא שהיה כמוס הזוהר עד הדור האחרון, ואז יתגלה חכמת הזוהר כדי שבזכות זה יגאלו ישראל, כשם שלא נגאלו ישראל ממצרים עד שהוצרך הקב"ה לקדשם בדם פסח ובדם מילה, כן גאולה העתידה לא יהיה הגאולה עד שיזכו לתוספות הקדושה הזו [הזוהר הקדוש] והוא רצון האל יתברך, ואשרי הזוכה בה, ועליו נאמר (תהלים צא, יד) 'אשגבהו כי ידע שמי'.

(של"ה ח"א, עשרה מאמרות, מאמר ראשון)

כל קוראי הערוך מתוק מדבש ולכל בית ישראל

א בריוצאן אין כשר'ן כסח - בניסן (גאולו) ובניסן צדין להגאול בעגלא ובאמן תריב

לקבלת הערוך מודי שבעי יש לשלוח אימייל בכתובת:
3022233@gmail.com

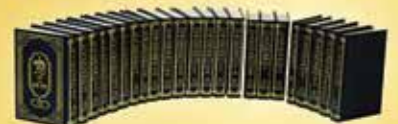
הזוהר הקדוש" ע"פ "מתוק מדבש" הפרוש הנפלא שהתקבל בכל תפוצות ישראל

פורמט כיס
"ובלכתך בדרך"
מהדורת ר' יוסף צבי
בערנער
(cm 16.5/11.5)

פורמט רגיל (cm 24/17)

פורמט בינוני - מהדורת ר' הערשל וועבער
(cm 17/12)